

08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 278

פרשת משפטים | מעלת האמת וסכנת השקר

מסי לרות אל הנפש

שביכי אור מתורתנו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א
ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 לא נעים להכיר! .....
- 4 מדבר שקר תרחק .....
- 5 אמת - רק אחת! .....
- 6 אמת בכל תהלוכי החיים .....
- 16 קדושתו של שמשון .....
- 21 מי נתן לו את הכח? .....
- 23 דובר אמת בלבבו .....
- 26 העולה מן האמור להלכה ולמעשה .....

מוקדש לעילוי נשמת אמנו היקרה
אורייל בת זחורה ז"ל
נלב"ע י"ט סיוון התש"ע
ולהבריל לברכה והצלחה
יזאל ושרדלי ממן הי"ו

מוקדש לעילוי נשמת
בן ציון בן לאה ז"ל
נלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב
ולהבריל להצלחה בנשמות ורוחניות
ל דוד דוד הי"ו
ולכל משפ' מודחי הי"ו

הזמינו לבית או לעסק
קופת צדקה מהודרת

הצטרפו לשיעור היומי
עם משלוח עד הבית!

בית המדרש המאי"ר לארץ

התנסות והפצת ספרי מורינו וריבנו הרב יורם מיכאל אברג'ל זצ"ל

8771301 ת.ד. 345 נתיבות 08-37-40-200

office@h-l.org.il

www.hameir-laarets.org.il

08-649-9859 קו 'המאיר לארץ'

08-37-40-200

077-223-1130

המאיר לארץ

054-26-380-26 לקבלת 'רגע של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - לא נעים להכיר!

פרשת משפטים

לא נעים להכיר!

אני, באופן אישי, השתדלתי להתרחק ממנו, 'ביקורת' אף פעם לא היה הדבר האהוב עלי.

אך, יום אחד, נפגשתי עמו, לבד, פנים מול פנים...

והוא כהרגלו נעץ בי את עיני הנץ הטורפות שלו, והתחיל להטיח בי ביקורת...

המחשבה הראשונה והטבעית היתה פשוט להתעלם, 'אם אנסה להוכיח אותו, הוא יתעצבן ובטח יבזה אותי עוד'...¹

ישנן דמויות שהרושם שהן הותירו על הסביבה לא נמחה גם כעבור שנים רבות!

נו, באמת, אתם רוצים שנפרט את כל ה'יצורים' הללו?! זה בלתי אפשרי! אך, על דמות אחת, אין ביכולתנו לדלג...

הכיניו 'מר ביקורת' שהודבק לו במהלך השנים הוכיח את עצמו במהלך ההיסטוריה...

'מר ביקורת' לא הניח לשום אדם לעבור לידו בלי שיחטוף ממנו ביקורת, לעתים רק במחשבותיו, ולעתים לא מועטות - גם בדיבוריו...

מעין החכמה

'אני לא אוהב את המלמד שלי הוא שקרן! **הָאֵם**, שהכירה את המלמד כאדם אחראי ורציני, התפלאה לשמוע הגדרה קטלנית זו והחליטה לחקור את הילד, מה הם השקרים שאמר המלמד בכיתה. והילד סיפר: 'המורה, כבר כמה פעמים הבטיח שנצא לטולים שונים, והוא בכלל לא מקיים. פשוט שקרן!'

בשיחת העדכון הקרובה סיפרה הָאֵם למלמד על טעותו של בנה בהוסיפה את סברתה, כי המלמד ודאי עושה

1. שזו טעות חמורה לשעצמה. וחכמינו הקדושים (אבות פ"ו מ"ו) שיבחו מאוד אדם שאוהב לשמוע תוכחה, כי היא המאירה את עיני האדם ומעמידה אותו על הגובה הנכון.

ובענין זה סיפר הגאון הרב משה קלצקין שליט"א (ביני לבני, חלק ב - עמוד 132), וז"ל:

יצחק נכנס לבית, אמו קיבלה אותו בשמחה ובסבר פנים יפות, והגישה לו לאכול ארוחת צהרים.

יצחק התיישב לאכול ואמו התיישבה לידו. 'יצחק, איך היה היום בתלמוד תורה?'

'איך הגעת לשקר?!' - שאל בתמיהה מר ביקורת.

'אני רואה - אמרתי - שאנחנו לא משדרים על אותו הגל, אז אני מצייע שקודם כל ניישר קו. אמור נא לי בבקשה מה אתה יודע על שקר, ואחר כך אראה אם יש לי להוסיף על דבריך'.

ומר ביקורת הסכים והחל להסביר...

ולהפתעתי הרבה הוא דיבר כמעט שעה ללא הטחת ביקורת! וכך הוא הסביר....

אך אחר כך התגברתי והחלטתי לשאול אותו שאלה: 'אמור לי בבקשה, למה אתה כל הזמן משקר?'

הוא נעץ בי עינים תמהות ושתק. ולאחר מכן אמר: 'הרבה אנשים הוכיחו אותי במהלך השנים על כך שאני מעביר ביקורת תמידית על אנשים, הם טענו שזו מדה רעה הנובעת מצמצום המחשבה ומתפיסה מעוותת של המציאות², אך מעולם לא אמרו לי שאני שקרן!'

מעין החכמה

והנה מתברר לו, שאותו ילד אינו יחיד בהאשמתו. עוד ילדים טענו, שהמלמד הבטיח להם טיול!

התברר, שהיה זה כאשר למדו על מקומות שונים, כגון בית הבד וכדומה, המלמד פלט בדרך אגב כי בהזדמנות כאשר יצאו לטיול אולי יגיעו למקום זה וזה כדי שיראו זאת במוחש. יתכן שאף התגנב ללבו איזה שהוא רצון לבקר שם עמם אי פעם, אך מובן, שלא היתה זו לא הבטחה ולא תוכנית, אך הילדים, כמו ילדים, שמחו להוסיף על דבריו צבע ודמיון, והדמיון שהופרח לחלל האוויר קרם עד מהרה עור וגידים, והנה הילדים כבר ראו את עצמם עולים לאוטובוס, מפליגים בין שדות ויערות אל מקומות קסומים ונפלאים... וכאשר בושש החלום מלהתגשם הפך המלמד לשקרן...

2. התורה הקדושה היא הנותנת את ההסתכלות הנכונה על המציאות. ולכן חשוב שכל יהודי יהיה קשור בתלמיד חכם, שמכח עמלו בתורה, שכלו

זאת כדי לדרבן את הילדים ללמוד. ואף שסיפרה זאת בחיך ובעדינות כדי שלא לפגוע, בכל זאת התכוונה לרמוז למחנך שבדרך זו משיג הוא תוצאות הפוכות, מכיון שהילדים רואים אותו כשקרן, וערך הבטחותיו יורד...

עתה הגיע תורו של המלמד להתפלא: 'אני! אני הבטחתי להם טיולים?! והלוא בעקרון נוהג אני שלא להבטיח פרסים, ואם אני עורך טיול - אני עושה זאת בהפתעה, כתגמול על העבר, ולא כתמריץ וכאמצעי דרבון. מה גם שהכיתה לומדת היטב ומצליחה יפה גם בלי זה! תמוה מאוד!'

מכיון שבכל זאת הואשם על ידי הילד, הבין המחנך כי יש דברים בגו, אולם לא הצליח להבין, מנין נובעת טעות זו. לאחר מספר ימים, עם סיום הלימודים, פנה המלמד אל תלמידיו ושאלם: 'האם הבטיחו לכם טיול ולא קיימו את ההבטחה?'

מסילות אל הנפש

פרשת משפטים - לא נעים להכיר!

דבר התרגל גם לזה. הבננה היתה עדיפה מכלום, והיא לפחות הזינה אותו.

אחרי שבועיים של עבודה קשה ומעט אוכל, הוא החליט לעשות מעשה. בשש בערב, כאשר כל המבקרים עזבו את גן החיות, הוא יצא מהכלוב והלך לחפש מעט אוכל. הלך לפה, הלך לשם, ולפתע ראה את כלוב הדובים. נכנס לשם במהירות, והנה הוא רואה איזה דוב, שוכב כמו בר מינן.

ניגש ושאל אותו: 'אחי, מה קורה?'

אמר לו: 'אני לא אחיד!'

'אל תסתכל עלי ככה. אני לא קוף. אני דוב אני. רק שהלבישו לי חליפה של קוף.'

'ואני', אמר הדוב שמולו, 'אני לא דוב, אני קוף.'

'אם אתה לא דוב, מדוע אתה נמצא בכלוב של הדובים?'

'זה התחיל לפני שנתים. היה רעב בגונג'ל והחלטתי לבוא לפה. אלא שהמנהל אמר לי שבדיוק הם לא צריכים קוף אלא דוב. לכן שמו לי חליפה של דוב, ולימדו אותי לשבת בלי לעשות כלום. הבעיה שלי היא האוכל, תראה את הערימות כאן. אין לי מה לעשות עם כל כך הרבה אוכל.'

עיניו של הדוב-הקוף התעגלו בתמהון: 'ככה? אז בוא נתחלף.'

'אתה צודק מאה אחוז', אמר הקוף-דוב, וכבר למחרת בבוקר הלכו למנהל גן החיות.

בבוקר הם קבעו פגישה אצל המנהל, פנו ואמרו לו בכל הכבוד הראוי: 'תראה,

התברר לנו שיש עיוות מסויים. מדוע יהיה בגן חיות קוף בתחפושת דוב, ודוב בתחפושת קוף? בוא נתחלף.'

הגשמי התאחד עם התורה הקדושה, וכל עצותיו על פי ה' יתברך, ויתיעץ עמו לפני כל מהלך משמעותי בחייו...

ובענין זה נביא סיפור משעשע שסיפר הגה"צ רבי שלמה לווינשטיין שליט"א (ומתוק האור - יצחק אבינו, עמוד תפט), וז"ל:

הסדר הוא החכמה וההגיון העומד מאחורי המהלכים. בענין זה מספרים משל נחמד -

שנת בצורת היתה בגונג'ל, ודוב אחד מדובי היער סבל ממצוקת רעב קשה. כשגבר סבלו החליט ללכת לגן חיות. 'למה אתה עושה דבר כזה?' התפלאו כל החיות, 'אתה מכניס את עצמך מרצון לתוך בית כלא!'

'נכון, כלא', אמר הדוב, 'אבל לכל הפחות יש שם אוכל מסודר.'

הוא בא למנהל גן החיות, וביקש: 'אני רוצה להיות אצלכם בכלוב הדובים.'

אמר המנהל: מצטער, אנחנו לא צריכים דוב. המשרה כבר מאוישת. אבל אם כבר באת - יש לי רעיון בשבילך. חסר לנו קוף!'

'איך אחיה קוף?' תמה הדוב, 'הרי אני דוב.'

'אל דאגה', אמר המנהל, 'זה לא כל כך מסובך. נשים לך חליפה של קוף, ונלמד אותך להיות קוף.'

לדוב לא היתה ברירה והוא הסכים. הוא עבר קורס מזורז, שכלל לא היה פשוט עבורו. במאמץ גדול למד לטפס על הגדרות, למחוא כפים, ולהתזיז מים על הילדים. לא היה קל, אבל מה לא עושים בשביל הפרנסה? בסופו של דבר הוא נהיה קוף.

הדבר הגרוע ביותר מבחינתו היה בערב. אחרי יום שלם של עבודה קשה הביאו לו בננה. מה יעשה עם בננה? בסופו של

מדבר שקר תרחק

בהיפך מדותיו ממש, כמו כן תנוח עליהם לעולם מה שהוא היפך מדותיו, והיפך מדת הברכה שהיא בו - היא המארה והקללה, והיפך השמחה והשלום והתענוג שהם אתו - היא הדאגה והקטטה והצער, ולכן הזהירנו התורה להרחיק מן השקר הרבה, כמו שכתוב: 'מִדְבַר שֶׁקֶר תִּרְחָק'.

והנה התורה הזכירה בו לשון ריחוק לרוב מיאוסו, מה שלא הזכירה כן בכל שאר האזהרות. ומצד הריחוק הזהירנו שלא נטה אזנינו כלל לשום דבר שנחשוב שהוא שקר, אף על פי שאין אנו יודעים בבירור שיהא אותו הדבר שקר, וכעין מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (חולין מד:): 'הרחק מן הכיעור ומן הדומה לו'...

בפרשת השבוע, פרשת משפטים, נאמר: "מִדְבַר שֶׁקֶר תִּרְחָק וְנָקִי וְצַדִּיק אֶל תִּהְרַג כִּי לֹא אֶצְדִּיק רָשָׁע" (שמות כג, ז).

בפסוק הזה נצטוינו במצות עשה להתרחק ככל יכולתנו מן השקר.³

וכתב בספר החינוך (מצוה עד), וז"ל:

'כי השקר נתעב ונאלח בעיני הכל, אין דבר מאוס ממנו, והמארה והקללה בבית כל אוהביו, מפני שהשם אל אמת וכל אשר אתו אמת, ואין הברכה מצויה וחלה אלא במתדמים אליו במעשיהם, להיותם אמיתיים כמו שהוא אל אמת, ולהיותם מרחמים כמו שידוע שהוא רחום, ולהיותם גומלי חסדים כמו שהוא רב החסד.

אבל כל מי שמעשיו בהיפך מדותיו הטובות והם בעלי השקר, שהם

מעין החכמה

החליט לבוא לגן חיות, ושם אמרו לו שלא צריכים חמור, הם זקוקים דוקא למנהל...

כך נראה עולם שאין בו סדר.

3. כתב הגה"ק רבי ישראל מאיר מראדין זיע"א (חפץ חיים, פתיחה - עשין, באר מים חיים אות יג): על ידי שקר עובר על מצות עשה לדעת הסמי"ג (עשין קז), ועל כל פנים איסורא דאורייתא הוא לכל הדיעות.

לא יקום ולא יהיה! צעק המנהל, 'כך בדיוק זה ימשך. אני לא מקבל עצות מאף אחד. ככה תמשיכו'.

פנה הקוף־דוב ואמר לו: 'סלח לי אדוני המנהל, אבל אתה מדבר כמו חמור!'

אמר המנהל: 'אהה... איך ידעת?'

מה קרה? לפני שלש שנים היה רעב בגוג'יל, ולחמור הרעב לא היה מה לאכול. הוא

פרשת משפטים - אמת - רק אחת!

אמת - רק אחת!

מִשְׁטָטוֹת בְּכָל־הָאָרֶץ" (דברי הימים ב טז, ט),
אז איפה יתחבא אותו דובר שקרים?

אדם שאינו מדקדק במה שהוא מוציא
מפיו, מנפיק לעצמו בדרך כלל
היתרים שונים לפני מעשה, והצדקות
לאחר מעשה. 'זה שקר קטן', אומרת
אחת ההצדקות, 'זה לא הזיק לאיש,
אמנם קצת לא דייקתי, אז מה?'

לפי הגישה הזאת, הקריטריון הקובע מהו
שקר הינו אך ורק הנזק הכספי הנגרם
על ידו. כביכול, אם לא הגיע הדבר לבית
דין לענייני ממונות, אין שם שקר חל עליו.
האומנם?

והתשובה היא: לא!

גדרי האמת שהתחייבנו עליהם, הם
מיסודות הנפש, וכוללים ומקיפים
הם כל מילה היוצאת מפי האדם, שתהא
תואמת את המציאות הפיזית אשר
מחוצה לנו,⁴ ואת המציאות הנפשית
הפנימית שלנו, זוהי הדרישה מכל אדם!
ונרחיב יותר...

מעין החכמה

ולא יחייב ליה, משום דאתי לאגמוריה שיקרא,
שנאמר: "לְמַדּוּ לְשׁוֹנֵם דְּבַר שְׁקָר" (ירמיה ט, ד).

פירוש: לא יבטיח אדם לבנו הקטן דבר מה
ולא יעמוד בהבטחתו, היות ובכך

כתב הגאון הרב יוחנן דוד סלומון זי"ע"א
(בעין יהודית, חלק ה - עמוד 449), וז"ל:

ה' אלקים אמת ושמו אמת, ושקר הוא
תועבת ה'. ה' ברא את המציאות,
את ההויה כולה, ואף מקיים אותה
ומחיה את ברואיה בכחו הבלתי מוגבל.

שקר הוא היפוכה של המציאות. הוא
מתעתע באדם בדיווח לא נכון
על המציאות. כל אמירה לא-נכונה
עומדת היא בניגוד למציאות, בניגוד
לקב"ה שחותמו אמת.

הגדול בשקרים, שהנביא קורא לו 'הבל'
'ומעשה תעתועים', הוא עבודה
זרה המכחישה את הבורא הכל-יכול.

כל אמירה של שקר יש בה משהו של
אישור לעבודה זרה והכחשת אלקי
אמת. אלקים עשה את האדם ישר,
ואילו בעל לשון-שקר ופית-הפוכות
עוֹת את יסודות נפשו הטבעיים.

אין פלא איפוא שה' שונא אותו. "דְּבַר
שְׁקָרִים לֹא יִכּוֹן לְגַדֵּל עֵינָי" (תהלים קא,
ז) - אומר הקב"ה בתהלים, והרי ה' "עֵינָיו

4. כתב הגאון הרב משה קלצקין שליט"א
(ביני לבני, חלק ב - עמוד 132), וז"ל:

איתא בגמרא הקדושה (סוכה מו): 'אמר רבי זירא,
לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך מידי

אמת בכל תהלוכי החיים

בפרשת בהר נאמר: "כִּי יִמּוֹךְ אָחִיךָ וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ" (ויקרא כה, כה).

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א אמר, וז"ל:⁵

מעין החכמה

על כך שהילד שכח. אלא שהילד אינו ממהר לשכוח אנו נשכח הרבה לפני שהוא ישכח...

הוא מלמד את בנו לשקר, שנאמר: 'לְמַדוּ לְשׁוֹנֵם דְּבַר שֶׁקֶר!'.⁶

ישנם הנוהגים כך לעתים רחוקות, אך ישנם הורים, שכאשר נקלעים הם למצוקת משמעת, הם מבטיחים לילדים פרסים על ימין ועל שמאל, עד שאין באפשרותם לעמוד בהבטחותיהם, ולמותר לציין את גודל ההרס שבכך מבחינה חינוכית.

עולמנו עלמא דשיקרא הוא, ולא עלמא דקשוט, ולכן, לפני שאנו בודקים את מצב השקר אצל ילדינו, נבדוק את מצבנו שלנו לענין זה, וקרוב לוודאי שנגלה, כי פעמים רבות מדאי נתפסים אנו בשקרים שונים כלפי חניכינו: אומרים לילד, שהשעה מאוחרת, כדי שימהר ללכת לישון, ופתאום מתגלה לנו, שהוא מטיב לקרוא את השעון. וכדומה לאין סוף, מאי דיוקים קלים עד לשקרים של ממש.

הגרוע מזה הוא כאשר ילדנו מגלה אצלנו שקרים גלויים:

לפני שאנו ניגשים להקניית הישג בתחום ערכי כל שהוא, עלינו להגדיר תחילה את הגבולות שלנו באותו תחום. ולכן לענין זה נשאל את עצמנו: האם ברור לנו עד היכן משנים אנו בדברינו למען השלום? כיצד נגדיר גבול זה? האם אי נעימות קלה, אף היא נחשבת כילמען השלום?

החבר מתקשר ומביע את רצונו לבקר את דוד - ואמא אומרת לו, שדוד כבר לבוש בפיגמה. ובה בעת הוא משחק עדיין, ואפילו לא אכל ארוחת ערב. האם לא התכוונה אלא לומר, שהוא כבר מתכוון לישון - אבל הילד שמע שקר מפורש.

עד מהרה נגלה, כי בתחום זה קשה עד מאוד להגדיר גבולות, מאחר שאיש איש ותחושותיו הסובייקטיביות. אצל האחד דגדוג קל הינו בגדר 'צורך גדול', ואילו אצל האחר עקיצה קטנה היא כבר 'בלתי נסבלת', מה גם שבנושא זה עלינו גם לשער מה תהיה תגובת הצד האחר למשמע האמת - כמה יכאב לבו, ועד כמה יעלב.

הוא שומע את אמא מספרת לאבא על עיכובים שהיו לה, בשעה שהוא ראה את אמא משוחחת כשעתים עם השכנה בחדר המדרגות...
או המענה הידוע בטלפון: 'אבא אמר, שהוא לא נמצא'...

הרי שהמסקנא היא, שהבעייתיות בהגדרת גבולות השקר קיימת גם אצלנו, המבוגרים. כך קורה, שמבטיחים לילדים הבטחות שונות - ושוכחים לקיים, או שסומכים

כיצד איפוא נשאף לראות את פירות טיפוחינו מושלמים במדת האמת, כאשר אנו מדגימים להם את: "שְׁבִתְךָ בְּתוֹךְ מְרֻמָּה" (ירמיה ט, ה)!!...

5. שילבנו את דבריו משני מאמרים, והם: אמרי נועם (בהר - מאמר א), ואמרי נועם (שלח לך - מאמר א).

מעט מהדרך הטובה לדרך שלילית, כגון: שהוא שוקע בכל מיני תאוות, מתרשל מעמל התורה, לא משתדל כראוי לשמור על קדושת עיניו וכדומה, גם דברים אלו גורמים לסלק מהעולם את השפע העליון, ומונעים מהקב"ה להושיע את עם ישראל.

והנה הקב"ה ציוה אותנו בתורתו הקדושה: **"וְעֵשִׂיתָ הַיָּשָׁר וְהַטּוֹב בְּעֵינֵי ה'"** (דברים ו, יח) - משמע שהישר הוא הטוב. לפי זה ניתן לפרש שמה שכתב האור החיים הקדוש בלשון קדשו: **'כשהתחוננים מטין מדרך הטוב'**, כוונתו לרמוז על נטייתם של בני האדם מדרך האמת לדרך השקר, אשר נטיה זו היא הגורמת להסתלקות ההשפעות והתמסכות עמוד הקדושה.

לצערנו רוב אנשי העולם אינם חפצים בדרך האמת. הסיבה לכך היא, כפי שכתב רבינו המאירי (בית הבחירה - אבות פ"ד מ"ב): 'האמת היא כבדה, על כן נושאייה מעטים'⁶.

כלומר: טבעם של בני אדם שאינם אוהבים לשאת על גבם משאות כבדים. גם האמת היא משא כבד עד מאוד. **כל** אדם נתקל במשך חייו בכל מיני מצבים שאם יוציא שקר מפיו, או ידגן לרשויות

וביאר רבינו חיים בן עטר (האור החיים הקדוש) זיע"א: פסוק זה ירמוז ענין גדול והערה ליושבי תבל.

'כִּי יִמּוֹךְ אָחִיד' - כשהתחוננים מטין מדרך הטוב, מסתלקים ההשפעות ומתמסכן עמוד הקדושה, כי העיקר תלוי בהתחוננים.

לפי דברי האור החיים הקדוש, מה שנאמר בפסוק: **'כִּי יִמּוֹךְ אָחִיד'**, חוזר על הקב"ה הנקרא אח של עם ישראל, כמו שנאמר: **"לְמַעַן אָחִי וְרַעֲיִ" (תהלים קכב, ח).**

וכוונת הפסוק היא, שכאשר עם ישראל מטים מדרך הטוב ח"ו, הם גורמים שהקב"ה נעשה כביכול מך ורש, וכמי שאין בכחו להושיע אותם ח"ו (רש"י - מגילה יא.). כי כל ההשפעות העליונות תלויות במעשיהם של עם ישראל כאן למטה בעולם הזה התחתון, **וכשחלילה יש אצל עם ישראל חולשה רוחנית - ממילא מסתלקים ההשפעות ומתמסכן עמוד הקדושה.**

מלשון האור החיים הקדוש שכתב: 'כשהתחוננים מטין מדרך הטוב', נמצינו למדים, ראשית כל, שלא רק כשאדם עובר עבירות חמורות הוא גורם לסלק את ההשפעות העליונות ולמסכן את עמוד הקדושה, אלא גם כאשר הוא רק נוטה

מעין החכמה

6. וזה ציטוט לשונו (על ענין האמת): ואמרנו חכמי המוסר 'האמת כבד - על כן נושאו מועטים'.

עד - אות טז) אומרים, **שלאחר שיעקב אבינו עזב את ביתו של לבן, באו שודדי לילה לביתו של לבן, גזלו והשחיתו את כל רכושו, והותירו אותו ערום וחסר כל.**⁷ לעומתו, **יעקב אבינו שנהג תמיד ביושר ובהגינות, התברך משמים בשפע גדול ועצום, כמו שנאמר: "וַיַּפְרֹץ הָאִישׁ מְאֹד מְאֹד וַיְהִי לוֹ צֶאֱן רְבֹת וּשְׁפָחוֹת וַעֲבָדִים וְגַמְלִים וְחֻמְרִים"** (בראשית ל, מג).

לאמתו של דבר, אילו כל עונשם של האנשים שמרמים ומשקרים את הבריות היה מסתכם בכך שהם יהיו עניים מרודים, היה זה טוב מאוד בעבורם.

אולם דא עקא שעל דרך השקר נאמר: "יֵישׁ דְרָךְ יִשְׂרָאֵל לְפָנֵי אִישׁ וְאַחֲרֵיתָהּ דְרָכֵי מוֹת" (משלי יד, יב), וכן נאמר: "עֲשֵׂה עֹשֶׁר וְלֹא בְמִשְׁפָּט בְּחֻצֵי יָמֶיךָ יַעֲזֹבֶנּוּ" (ירמיה יז, יא). כלומר: אם נקצבו לאדם מאה שנות חיים, והוא נוהג עם הבריות ברמאות ושקר, יצטרך לעזוב את העולם בגיל חמישים, בר מינו. ואם נקצבו לו רק שבעים שנות חיים, יצטרך לעזוב את העולם כבר בגיל שלשים וחמש, בר מינו. **האם לא חבל לו על חייו!?**

פרטים שקריים וכדומה, יוכל להרויח הרבה כסף. במקרים אלו וכל הדומים להם, צריך ללכת בדרך האמת, הגם שעל ידי כן יהיה לאדם הפסד כספי גדול.

רוב העולם אוהבים את דרך השקר כיון שהיא קלה ונוחה, ומניבה רווחים גדולים לפחות בתחילתה. אולם כאן בדיוק נמצא הדגש - **דרך השקר עשויה להניב רווחים גדולים אך ורק בתחילתה, אולם סופה של דרך זו מרה כלענה**, כפי שנאמר במרגניתא דרבי מאיר (הובאה בראשית חכמה שער היראה, פרק יב - אות לד): **'המרמה בדרכיו מתאבל בסופו'**.

צא ולמד מלבן הרשע שניצל את תמימותו של יעקב אבינו עליו השלום ורימה אותו בכל דרך אפשרית, כפי שאמר לו יעקב: "זֶה-לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עָבַדְתִּיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׂתִי בְנֵתְךָ וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצֹאנְךָ וַתַּחַלֵּף אֶת-מִשְׁכָּרְתִּי עֲשָׂרַת מָנִים" (בראשית לא, מא). לכאורה, על ידי רמאותו של לבן, הצליח להרויח כסף רב 'על חשבון' יעקב אבינו, ונעשה עשיר גדול.

אולם מה יצא לו מכך בסופו של דבר? חז"ל במדרש (בראשית רבה, פרשה

מעין החכמה

מקרקרים בו כל הלילה. ופירש המהרז"ו: 'מקרקרים' - מדלגים. והוא שמחה וריקוד של שלל, ונעשה עני כמו שהיה קודם שבא אליו יעקב.

7. שנאמר: "וַיִּשְׁכַּם לָבֵן בַּבֹּקֶר... וַיִּשָּׁב לָבֵן לְמִקְמוֹ" (בראשית לב, א). וביארו במדרש 'לְמִקְמוֹ' - לסורו, מלמד שנכנסו לסטים בתוך ביתו והיו

עלינו לדעת שמי שרגיל להוציא מפיו שקרים הרי הוא מנתק את עצמו מהקב"ה! כיון שמדתו של הקב"ה היא אמת, כמו שנאמר: "וה' אלהי"ם אמת" (ירמיה י, י), וכן חותמו של הקב"ה הוא 'אמת' (שבת נה), ולכן רק מי שזהיר ביותר שלא להוציא מפיו אפילו מילה אחת של שקר זוכה להיות דבוק בה', אך מי שרגיל להוציא מפיו דברי שקר מיד מתרחק מה'.

וזהו שנאמר: "מדבר שקר תרחק" (שמות כג, ז), ופירש הגה"ק רבי זושא מאניפולי זיע"א שמדיבור אחד של שקר נעשה האדם מרוחק מה' בתכלית. וכן בעולם הבא בוודאי שלא יזכה לעמוד לפני ה', כמו שנאמר: 'דובר שקרים לא יכון לנגד עיני'. ולא בחינם כתב הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א ביספר המדות' (ערך אמת - אות כא): 'טוב לאדם שימות משיחיה ויהיה שקרן בעיני בני אדם'.

וכשבא הקב"ה לברוא את העולם חיפש דבר חזק ומוצק ביותר אשר עליו יוכל להעמיד את כל העולם, ולא מצא דבר חזק ומוצק יותר ממדת האמת ועליה העמיד את כל עולמו. ורמז לנו זאת הבורא יתברך בכך שפתח את פרשת בריאת העולם בפסוק: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים" (בראשית א, א), שהוא סופי תיבות 'אמת', וכן חתם את פרשת הבריאה בפסוק: "בְּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת" (שם ב, ג), שהוא סופי

והאמת היא, שאילו כל עונשם של הרמאים היה מסתכם רק בקיצור ימיהם, גם זה היה טוב מאוד בעבורם, שהרי אילו היו ממשיכים לחיות בעולם, בוודאי היה הקב"ה מביא עליהם יסורים קשים ומרים, שבעת מדורי גיהנם ממש, כפי שראוי לבוא עליהם על הצער העצום שגרמו לבריות.

נמצא, אם כן, שזהו חסד גדול בעבורם מה שהקב"ה לוקח אותם מן העולם בחצי ימיהם וחושך מהם את כל הצער הזה.

אולם דא עקא שכל האמור הוא רק בעולם הזה, אך בנוסף לעונשי העולם הזה, הם יענשו בחומרא גם בעולם הבא, **ובנואם למעלה לשמים יופתעו לראות שאין להם שום חלק באלהי ישראל, כמו שנאמר: "דְּבַר שְׁקָרִים לֹא יִפּוֹן לִנְגַד עֵינַי"** (תהלים קא, ז). וכן אמרו חז"ל (סנהדרין קג), ארבע כיתות אין מקבלות פני שכינה: כת לצים, כת שקרנים, כת חניפים, כת מספרי לשון הרע (וסימנם: ראשי תיבות 'חשמל').

על כן, לעולם יקפיד אדם בכל נפשו ומאודו להוציא מפיו אך ורק דיבורי אמת. וכן כשנדרש ממנו לְדוֹחַ לרשויות המדינה דבר מה, יְדוֹחַ אך ורק את האמת הצרופה, גם אם על ידי כן יפסיד הרבה כסף או טובות הנאה כל שהן, **כיון שאין שום היתר לגזול כספים מהמדינה, ומי שעושה כן עתיד לתת על כך את הדין בשמים.**

דבוק בה', ומוטב לומר אמת ולהפסיד אך להשאיר דבוק בה', מאשר לומר שקר ולהרויח אך להתנתק מה' לדראון עולם.

כמו כן, דרכם של ילדים קטנים לספר על עצמם או על חבריהם מעשים שלא היו ולא נבראו מעולם. כמוכן הם לא מספרים זאת מתוך כוונה לשקר אלא פשוט הדמיון שלהם פורה ביותר והם כל כך שקועים בו עד שנדמה להם שכך היה באמת. אך אף על פי כן מוטב שההורים ימעטו קצת לילד את הפוריות הדמיונית הזאת ויעמידו אותו מדי פעם על דיוקם של הפרטים שהוא מספר ועל אמינותם כדי שלא יתרגל במשך הזמן לשקר ולבדות מלבו דברים שלא היו ולא נבראו.

וכן בשאר תחומי החיים: לפעמים נדרש מהאדם לְדַוֵּחַ לרשויות על פרטיו האישיים והכנסותיו החדשיות וכדומה, ויודע הוא שאם ישקר קצת וימסור פרטים לא נכונים או ינפיק תלושי שכר לא אמיתיים יוכל להרויח הנחה במסים וכל כיוצא בזה - ידוע ידע שאין זו כי אם עצת היצר הרע הרוצה להרחיק אותו מה' על ידי דיווח של שקר, ולכן לא ישמע לו אלא יִדְוֹחַ אך ורק פרטים אמיתיים גם אם משום כך יצטרך לשלם הרבה יותר כסף, כי בכך יזכה להשאיר קרוב לה'.

וכן במשא ומתן, יש לזכור שביום הדין השאלה הראשונה שישאלו את האדם בשמים היא: 'האם נשאת ונתת

תיבות 'אמת', וכל זאת כדי ללמדנו שכל הבריאה כולה עומדת על מדת האמת.

ועל כן מדת האמת צריכה להיות נר לרגליו של האדם ולהנחות אותו בכל פרק וענין בחייו, והדבר מתחיל בתוך ביתו הפרטי של כל האדם:

בראש ובראשונה צריכה להיות מדת אמת בין הבעל לאשתו. כל בעל ואשה חייבים להיות אמיתיים וכנים זה עם זה, ולעשות כל צעד בחיים מתוך שיתוף פעולה מלא והסכמה הדדית, ואסור לאף אחד מהם להעלים דבר מה מבין זוגו.

וכל זמן שהבעל והאשה נוהגים באופן זה, יהיה ישובם נאה ומשובח והזוגיות ביניהם תפרח ותשגשג לאורך ימים ושנים בטוב ובנעימים וגם עד זקנה ושיבה. אך כאשר מתחילים בני הזוג להעלים דברים זה מזה ולעשות מהלכים שונים מאחורי הגב - עם הזמן אהבתם הולכת ודועכת עד שאובדת לגמרי, ומכאן ואילך הדרך לפירוק הבית לגורמים קצרה ביותר.

לאחר מכן צריכים ההורים להנחיל את מדת האמת לילדיהם היקרים ולהרגילם שלא להוציא מהפה אפילו מילה אחת של שקר. ויסבירו לילדיהם היקרים שגם אם לכאורה במקרים מסויימים אמירת האמת תהיה עשויה לגרום להם הפסד כל שהוא, בכל זאת יאמרו אך ורק את האמת, כיון שהעיקר הוא ליזכות להיות

וכן בשידוכים: מי ששומע לעצתם של יועצים, או אפילו רבנים, שאומרים לו להסתיר מהצד השני בשידוך את המומים והחסרונות שיש בו עד לאחר שיווצר קשר חזק בינו לבין המשוך או עד לאחר החתונה הרי הוא חוטא לה' ומתרחק ממנו בתכלית, ובסופו של דבר, כאשר יודעו לצד השני כל המומים שהסתיר מהם, גם יצטרך לשלם על כך ביוקר בכך שיראה את כל ביתו מתפרק לנגד עיניו. אולם הדרך הנכונה היא לדבוק במדת האמת ולגלות לצד השני בשידוך את כל החסרונות שיש בו בצורה הברורה ביותר, ולא יחוש כלל שמא מחמת כן יתבטל השידוך.

אדם צריך להאמין באמונה שלימה שכבר ארבעים יום קודם יצירתו הכריזו בשמים מי היא בת זוגו או מי הוא בן זוגה (סוטה ב.). וכן אמרו חז"ל (מועד קטן יח:): 'מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים (למדים אנו כי) מה' אשה לאיש. מן התורה - דכתיב: "וַיַּעַן לְבָן וּבְתוּאֵל וַיֹּאמְרוּ מַה' יֵצֵא הַדָּבָר" (בראשית כד, ג). מן הנביאים - דכתיב: "וְאָבִיו וְאִמּוֹ לֹא יָדְעוּ כִּי מַה' הָיָא" (שופטים יד, ד). מן הכתובים - דכתיב: "בֵּית וְהוֹן נְחֻלַּת אָבוֹת וּמַה' אִשָּׁה מְשֻׁפְּלֶת" (משלי יט, יד) - וממילא אם אכן הם זיווג משמים, גם אם יגלו לצד השני שיש במשוך כל החסרונות שבעולם, הוא יחפוץ להתחתן עמו בכל מחיר.

באמונה? (שבת לא.), ולכן תמיד יהיה משאו ומתנו של האדם באמת ויושר. ואם יש לו דבר מה למכור לא יסתיר מהקונה את המומים שבו, וכן לא יפקיע את מחיר הסחורה הרבה יותר ממה שהיא שוה באמת. וכן הקונה לא יפציר במוכר וידחוק בו עד שיעשה לו הנחה מוגזמת במחיר הסחורה, **כי כשם שאסור למוכר להונות את הקונה כך גם אסור לקונה להונות את המוכר.**

וגם אם יראה האדם אנשים אחרים שמשקרים ומרמים במשא ומתן ובזכות זה לכאורה הם מרויחים ומתעשרים מאוד - לא יתפעל מכך כלל, כי ראשית כל בהנהגה זו הם מאבדים את הקשר שלהם עם הקב"ה, ובנוסף לכך, בכל הכסף שהם הרויחו בשקר ובמרמה אין שום ברכה, וסופו ללכת לאיבוד בכל מיני יסורים קשים ומרים, ואף לקחת מהם את חייהם, כמו שנאמר: "עושה עושר ולא במשפט בחצי ימיו יעזבנו" (ירמיה יז, יא), ה' יצילנו.

וכל אדם שמשאו ומתנו באמונה, ונזהר שלא להוציא מפיו אפילו מילה אחת של שקר, זוכה שהקב"ה שולח משמים מלאכים שילוו אותו ויסייעו בידו לזהות כל אדם שבא לרמות אותו ובכך להנצל ממנו, וכן להרגיש בכל עסקה שאינה מוצלחת ולמשוך ידו ממנה, ועל ידי זה לעולם לא יבוא עליו הפסדים.

ביתו, כמו שכתב הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה ט אות ג): כי על ידי אמת הקב"ה חומד מלמעלה לשכון עם האדם.⁸ וכשיזכה, שהשכינה הקדושה תשרה בתוך ביתו, ממילא גם יזכה להתברך בכל מילי דמיטב הן בגשמיות והן ברוחניות, שהרי בכל מקום שהשכינה מצויה - גם ברכתו של ה' מצויה, על דרך שנאמר: "בְּכָל־הַמְּקוֹם אֲשֶׁר אֶזְכֹּר אֶת־שְׁמִי אָבוֹא אֵלַיךְ וּבְרַכְתִּיךָ" (שמות כ, כא).

'אתה מבין' - סיים מר ביקורת את דבריו - 'שקר זה כשאומרים או מתנהגים ההיפך מן האמת'.

'אך כשאני אומר ביקורת' - המשיך ואמר - 'אדרבה, אני נדבק באמת, שהרי אני לא מחניף לאיש, ואומר לו בדיוק את מה שאני חושב עליו!...'

במשך השנים פגשתי אנשים רבים מכל שכבות העם: רבנים, מקובלים, אנשי עסקים, אנשי צבא, ראשי שלטון בכירים, וגם 'עמך' ישראלי פשוטים, וראיתי בבירור שכל מי שדרכו היתה 'לעגל פינות', להעלים דברים, לשקר ולרמות, גם אם בהתחלה ההצלחה האירה לו פנים, בסופו של דבר הפסיד הכל.

מאידך, כל אלו שהאמת תמיד היתה נר לרגלם, גם אם הם היו רחוקים ביותר מקיום תורה ומצוות, הקב"ה היה בעזרם והצליח את דרכם בצורה מופלאה ביותר. ובכל פעם שזיהתי אנשים מסוג זה, מיד דבקתי בהם, ויחד עמם הצלחתי גם אני.

ובזכות זה שאדם ידבוק תמיד בדרך האמת, יזכה שהקב"ה ישתוקק להשרות את שכינתו הקדושה בתוך

מעין החכמה

לקראת יום הכיפורים של שנת תקי"ח, התקבצו ובאו המוני חסידים מויבוז'יה, כמדי שנה בשנה, כדי לעשות את היום הקדוש במחיצתו של אור ישראל, הבעל שם טוב הקדוש, ולזכות להתפלל את התפילות הקדושות יחד עמו.

בין הבאים, בלטו רבני ערים רבים, מהם מפורסמים ללמדנים חריפי מוח ולדרשנים מופלגים, אשר שמותיהם הלכו לפנייהם בקרב ישראל. לאלו, נתייחד מקום מיוחד של כבוד בתוך כל הקהל, וגם אכסניות נאות הוכנו בעבורם, כיאה וכיאות לכבודם של תורה ולומדיה.

8. עם ישראל הם אמת! וכמו שנאמר: "כִּלְהַרְצֵעַ אֶמְתִּי" (ירמיה ב, כא), והאמת הזו, הטבועה עמוק עמוק בתוך הניצוץ האלקי שבהם, היא שנתנה להם את הכח והחוק לעמוד איתן נגד כל נסיונות העולם!

האמת הזו, היא שהולידה בהם זקיפות קומה נגד כל אותם עלובים המורדים בהשם ובתורתו!

ובענין זה הובא מעשה בספר בסוד עבדיך (חלק י - עמוד מ) לגאון הרב מרדכי גרליץ שליטי"א, וז"ל:

מאוחר יותר, נודע טיבה של הגזירה. היתה זו הלשנה חמורה של כת הפרנקיסטים הארורה - בראשותו של הרשע יעקב פרנק משרידי מאמיניו של שבתי צבי, שם רשעים ירקב - לפני המלכות הפולנית, על אודות התלמוד הבללי. בסיועם של אנשי כמורה נוצרים, חפצו הללו להשיג צו מלכותי, אשר יורה על שריפת התלמוד, רחמנא ליצלן, בכל רחבי מדינת פולין, עד בלתי השאיר שריד ופליט.

את מעשיהם השפלים, עשו הפרנקיסטים במחשך, וכסבורים היו, כי יהיה בידם להפזיע את ציבור שלומי אמוני ישראל עם צאת הגזירה, עוד בטרם יהיה סיפק בידם להפעיל שתדלנות כל שהיא לביטולה. אמנם, הבעל שם טוב הקדוש ידע את כל אשר נעשה, ואת יום הכיפורים הועיד כיום מלחמה, להכניע את הסטרא אחרא, לסתום את פיות משטיניה ומקטרגיה, לקרוע את רוע הגזירה ולהעבירה מן העולם.

לאחר שסיים הבעל שם טוב את דרשתו בבית הכנסת הגדול, הורה לסיעת הרבנים האורחים, אשר ישבה לפניו במזרחו של ההיכל, להשאר על מקומותיהם לאחר צאת הקהל, שכן ברצונו להשמיע דברים בפניהם לבדם.

או אז, החל זורק בהם מרה בדברים קשים כגידיים, על כי חלק גדול מן הקטרוגים הקשים, המתוחים עתה על עם ישראל, אינם באים אלא בגינם.

'הפלפולים' של סרק ושל הבלי - קרא הצדיק מנהמת לבו - 'אותם הנאמרים לשם הידור והתייפות של בעליהם, מבלי שתהא בהם כל זיקה לתורת אמת - הם המה אשר היו בעוכרינו! בגללם מתוחה עלינו מדת הדין! בהם מצאו להם המקטרגים בקעה להתגדר בה!...'.

בערב יום כיפור, נהוג היה כל הקהל הקדוש להתאסף לפני מעונו של הצדיק, ולעבור לפניו בַּסֵּף (בתוך ההמון), כדי להתברך מפי קדשו לקראת היום הגדול הממשמש ובא. באותה שנה, משהגיעו ראשוני הקהל לפני הבעל שם טוב לקבל את ברכתו, מצאוהו יושב בראש מורכו, כולו אפוף צער וחרדה, ומעיניו נשקפות תוגה ודאגה אין קץ. אימתה ופחד ירדו על הנוכחים.

משהחל הקהל עובר לפניו, בירך הבעל שם טוב רק אדם אחד או שנים מביניהם, ומיד קם ממקומו, יצא מן הבית, ורמז לכל הקהל הקדוש שהיה נוכח במקום, לבוא אחריו לבית הכנסת הגדול של העיר.

כאן, עלה הבעל שם טוב על הבימה אשר לפני ארון הקודש, הסב פניו אל הקהל, והחל משמיע בפניהם דברי מוסר וכיבושין, כאשר לא הסכין מעודו. קולו ניסר בחלל כשאגת ארי, מעיניו הטהורות פיצו נחלי דמע ללא הרף, בכיותיו הרקיעו שחקים, כשכל הקהל מחרה מחזיק אחריו. איברא (האמת), עדיין לא נודע לאיש, מה כל הרעש, ובשל מה הסער הגדול הזה עליהם.

משסיים את דרשתו חוצבת הלהבות, החזיר הבעל שם טוב את פניו אל ארון הקודש, נפל כשפניו אל תוך הפרוכת, ובקול בוקע שחקים זעק לאמר:

'ויי', ויין! רוצים לקחת את התורה הקדושה מידינו! את התורה שבעל פה רוצים לגזול ממנו - ואנה אנו באים?! האיך נוכל להתקיים בין האומות, אפילו חצי יום, ללא שהתורה הקדושה תהיה עמנו?!...!

כל הקהל געה בבכיה נוראה. רק עתה החלו להבין, כי סכנה איומה מרחפת על תורת ישראל, וכי מתאמץ הצדיק לבטלה.

בסייעתא דשמיא, להכריע את הכף לטובה - וגבר ישראל.

לפני תפילת נעילה, עלה הבעל שם טוב שוב על הבימה, ופתח פעם נוספת בהשמעת דברי כיבושין, אשר שברו את לב העם לרסיסים. מיד לאחר מכן, החל בתפילתו, אשר נמשכה שעות ארוכות. במהלכה, נראו ממנו תנועות נוראות עד מאוד, אשר העידו על עליית נשמה ועל פעולות רמות ונשגבות, שלא בעלמא הדין.

בחדת קודש, עקבו המתפללים אחרי עבודתו הנוראה של הצדיק, כשהכל ממתנינם בצפיה דרוכה, לראות ולשמוע איך יפול דבר.

עם תום התפילה, נשתנו גווני פניו של הצדיק מן הקצה אל הקצה. תוגתו נתחלפה בשמחה גלויה, בת שחוק הופיעה על חזותו, ופניו לא היו לו עוד. בקול רווי גיל בישר הבעל שם טוב לקהל, כי הגזירה חלפה הלכה לה, בסייעתא דשמיא.

'יהיה לנו השנה נס', אמר, 'כבימי מרדכי ואסתר!' **'אמנם'**, הוסיף, 'רושם מה נותר ממנה, מן הגזירה, אך מאמין אני, בעזרת השם, כי אין מקום לדאגה!'

במוצאי יום הכיפורים, סח הבעל שם טוב באזני מקורביו, את השתלשלותו של מאבק האיתנים, אשר נטוש (מתחולל) היה בינו לבין המקטרגים, ואת הכחות העילאיים ביותר אשר נאלץ היה להפעיל, כדי לבטל את הגזירה.

'בדרכי שבילין של מעלה', סיפר, 'פגשתי, בתוך 'היכל' אחד, תפילות בנות חמישים שנה, אשר עד היום הזה, טרם מצאו את דרכן לעלות ולבוא למקומן הנכון. עתה, לאור הכוונה הרבה בה התפלל הציבור את תפילות יום הכיפורים -

מששב לביתו, היה כולו כאש להבה, בבחינת: 'וסביבו נשערה מאוד'. ניכר היה בעליל, כיצד מדת הדין מתוחה באופן איום ונורא, וחיתת אלקים נפלה על כל הסובב. כל כך, עד שאפילו הרבנים האורחים שנתארחו בביתו, קמו ויצאו להם מרוב חרדה...

בינתים, הגיעו לאזניה של הרבנית הצדקת, הדים מדברי הכיבושין שהטיח הצדיק, קודם לכן, בפני הרבנים. היא חגרה, איפוא, בעוז מתניה, נכנסה אל הקודש פנימה, ופתחה בתוכחת מוסר, על מה שנראה היה, לכאורה, כפגיעה בכבודם של האורחים.

מיד, התייצב הבעל שם טוב הקדוש על רגליו, נשען על השולחן כשראשו מורכן, והכריז: 'הנני מוכן ומזומן לקבל תוכחה!'

תיכף לאחר מכן, שיגר שליח להזמין לפניו את הרבנים האורחים, ופייסם.

את תפילת 'כל נדרי', התפלל הבעל שם טוב בבית מדרשו שלו, בנוכחות תלמידיו המקורבים בלבד. את האורחים, שיגר להתפלל בבית הכנסת הגדול, ביחד עם שאר אנשי העיר.

לפני 'כל נדרי', שוב השמיע הבעל שם טוב דברי כיבושין, הפעם, לפני החבריא קדישא שהתפללה עמו. לאחר תפילת ליל יום הכיפורים, הפטיר ואמר למקורביו ברוח נכאה, כי הקטרוג עוד הולך ומתחזק...

ביום הכיפורים עם שחר, הלך הבעל שם טוב להתפלל בבית הכנסת הגדול של העיר, בצוותא עם כל הקהל הקדוש. אמנם, כל היום, האץ בבעלי התפילה שלא להאריך יותר מדאי, בכדי שיוכל להתחיל בתפילת נעילה בעוד היום גדול. בתפילה זו, נוהג היה הבעל שם טוב הקדוש לעבור בעצמו לפני התיבה, ומצפה היה, כי אז יעלה בידו,

מחירו, העלה את ספרי הקודש על המוקד ושרפם. היה זה ביום ד' במרחשון תקי"ח.

ואולם, נקמת ה' לא איחרה לבוא. על יד המוקד עצמו, עוד בטרם דעכה האש שאחזה בספרי הקודש. החל סוסו של דמברובסקי להשתולל, כאילו אחזה בו רוח תזוית (טירוף ושגעון). הוא לא נח ולא שקט, עד אשר המית את אדונו בריסוק אברים...

הנס הגלוי והמדהים, אשר התחולל לעיני המון נכרי רב, אשר נקהל ובא לראות בשריפת התלמוד הראוותנית, היכה גלים עצומים בכל רחבי פולין. שוב לא היה אף אחד מאנשי השלטון, אשר מוכן היה להטות אוזן קשבת להסתותיהם של הפרנקיסטים, נגד האומה היהודית ותורתה.

אמנם, הרשעים כים נגרש - כי השקט לא יוכלו. גם לאחר כל זאת, לא אמרו הרשעים הללו נואש, ועדיין המשיכו לשנס מתנים, בנסיונות חוזרים ונשנים, להסית אנשי שלטון וכמורה כנגד התלמוד. ולבסוף, עלה בידם לכפות על שלומי אמוני ישראל להשתתף בוויכוח פומבי, אשר נערך בין נציגי היהדות הנאמנה לנציגי הכת הארורה, בנוכחות של הארכיבישוף מיקולסקי מלבוב.

ויכוח זה, נערך בשנה שלאחר מכן, במשך שלשה ימים, מיום כ"ג עד יום כ"ו בתמוז, שנת תקי"ט, בלבוב.

יועצים וידידים של הארכיבישוף מיקולסקי, טרחו להקדים ולהזכיר לו, את סופו המר של עמיתו, הארכיבישוף דמברובסקי מקאמניץ, על אשר העז לשלוח ידו בתורת ישראל. הדברים, אכן, פעלו את פעולתם על לבו של שליט לבוב, ועם תום הוויכוח - אשר במהלכו גילה יחס אוהד מופגן כלפי נציגי היהדות

כוונה, שנבעה מרוב דברי הכיבושין שהושמעו בפניהם - זכו גם התפילות ההן להצטרף ולעלות עם תפילותינו. נטלתי אותן, איפוא, עמי, בכדי להעלותן. אולם, בהמשך הדרך, מצאתי עצמי ניצב בפני שער נעול, אשר הימנעולי שתלוי עליו, גדול היה כגודלה של מזיבוז' כולה!...

כדי לפתוח את הימנעולי, נעזר הבעל שם טוב ברבו הידוע, הנביא אחיה השילוני (כמובא ב'תולדות יעקב יוסף' פרשת בלק) ובמשיח. גם שניהם, מסופקים היו אם יוכל לפתוח את הסגר, אולם, אישרו, כי אם אכן יעלה הדבר בידו, כי אז מובטחת ישועה גדולה לכלל ישראל.

בסופו של דבר, זכה הבעל שם טוב לפתוח את דלתות השער הנעול, והעלה בעזו את התפילות למקומן. מרוב השמחה שנשתררה למעלה, בגין העלאת התפילות, נסתתם פי הקטיגור, והגזירה הרעה נתבטלה כליל. עד שלא נותר אפילו צורך לשאת ולתת, בכדי לבטל את הקטרוגים.

אמנם יפתיחת הימנעולי ההוא, מלאכה כבירה היתה, אשר הרעישה את כל העולמות העליונים...

ואכן, מיד לאחר יום הכיפורים נודע ברבים, כי נכשלה תוכניתם של הפרנקיסטים הרשעים, להשיג את רשיון המלכות לשריפת התלמוד.

ההצעה הנפשעת נדחתה ברוב קולות השרים, ואילו יוזמיה, עוכרי ישראל, נדחו משם בבושת פנים.

ברם, הרושם שנתר מן הגזירה - כפי דברי הבעל שם טוב - גרם לכך, כי שליטה של העיר קאמניץ, הארכיבישוף דמברובסקי, שונא ישראל מושבע, לקח שייס אחד בחוזק יד מיהודי תושב עירו, ולאחר ששילם לו את

קדושתו של שמשון

'סיימת?' - שאלתי.

'כן!' סיימתי, ואין לך מה להוסיף! - אמר־קבע.

'טוב,' תשמע' - אמרתי כמתעלם - 'אני מסכים עם ההגדרה שהגדרת: שקר זה כשאומרים או מתנהגים ההיפך מן האמת'.

'אך' אני לא מסכים' - המשכתי - 'עם המחמאה והפרגון שהענקת לעצמך. אני לא מסכים שיש קשר בין הביקורת שלך למדת האמת!'

'למה' אתה לא מסכים? - התפלל מר ביקורת.

'אביא' לך דוגמא כדי שתבין' - אמרתי - 'אחד מהדברים שאתה מרבה

להעביר עליהם ביקורת, זה על הדיבור בבית הכנסת. ולמרות שזה חמור מאוד מאוד לדבר בבית הכנסת, כשאתה מעביר ביקורת על כך אתה מדבר דברי שקר!'

'אני' לא מבין מה אתה רוצה ממני' - אמר.

'לפני' שבועיים' - אמרתי - 'ראיתי אותך מדבר בבית הכנסת עם יהודי מבוגר. אתה! שכל הזמן מוכיח, דיברת בבית הכנסת!'

'מר' ביקורת פרץ בצחוק: 'ומכאן החלטת שאני שקרן?! מה הקשר בין הכשלון שלי למילים שיוצאות לי מן הפה'...

'נר' - נאנחתי - 'כבר אמרתי בהתחלה שאנחנו לא משדרים על אותו

מעין החכמה

הנאמנה - ציוה הארכיבישוף, לגלח לכל אחד מן הפרנקיסטים פיאה אחת וחצי זקן, כדי ללמוד, שמין בריה בפני עצמם הם - לא יהודי ולא גוי...

'גזר' דין זה, אשר בוצע בהם תיכף ומיד, גרם להם לפרנקיסטים, להמיר את דתם ולהתנצר. בכך, זכה עם ישראל, להיפטר, אחת ולתמיד, מן הצרות שעוללו לו הללו...

'איברא' (האמת), התעצמותו של הבעל שם טוב במלחמה רוחנית קשה ומסוכנת זו, עלתה, בסופו של דבר, במחיר יקר ביותר. היכנסו לפני ולפנים בעובי הקורה, 'פתיחת

הנמעול' וגיוס כל הכחות העליונים, אשר נעשו על ידו לצורך הכרעת המאבק, כרוכים היו בסכנת נפשות של ממש, אותה לקח הצדיק כפי הנראה בחשבון מראש...

'וכעבור' פחות משנה, בחג השבועות, שנת תק"ך, בהיותו בן 62 שנה (שהרי הוא נולד בח"י אלול תנ"ח), התעלה לבית עולמו...

'זה' לשון קדשו של הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א (ליקוטי מוהר"ן - קמא, תורה רז): 'אומרים בשם הבעל שם טוב, זכרונו לברכה, שאמר, שנעשו לו שני נקבים בלבו על ידי המעשה של השי"צ ימח שמו. ומזה נסתלק...

מוזכרת בספר דברי הימים: "וְאֵלֶּה אַבֵּי עֵיטָם יִזְרְעָאֵל וַיִּשְׁמָא וַיִּדְבֹּשׁ וַיִּשֶׁם אַחֲוָתָם הַצִּלְפֹּנִי" (דברי הימים-א ד, ג).

החתונה הסתיימה, מנוח ואשתו חזרו לביתם וחיכו לתינוק שיבוא... השנים חלפו...

ואז פנתה הַצִּלְפֹּנִי לבעלה מנוח ואמרה לו: הבעיה היא בך! בגללך אני לא יולדת. ומנוח השיב: את אשמה בכך! ולא אני!

ובלבה של הַצִּלְפֹּנִי נבט שורש קטן של תרעומת על בעלה... בגללו אני לא יולדת'...

יום אחד יצאה הַצִּלְפֹּנִי לסידורים בתוך העיר, ובעודה מתהלכת ברחובות, והנה נגלה אליה... "אִישׁ הָאֱלֹהִים... וּמְרָאֵהוּ כְּמְרָאֵה מְלֹאךְ הָאֱלֹהִים נֹרְאָ מְאֹד..." (שופטים יג, ו), "וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ הֲנִיָּה נָא אֶתְּ עֵקֶרְהָ וְלֹא יִלְדֶתָ וְהָרִיתָ וְיִלְדֶתָ בֵּן..." (שם פסוק ג).

והיינו, שהמלאך הודיע לה שהיא עקרה ולא בעלה מנוח, ולכן לא ילדה, שנאמר: 'הֲנִיָּה נָא אֶתְּ עֵקֶרְהָ, וּמַגְלָה לְנוּ הַמְדַרְשׁ שֶׁהִסִּיבָה שֶׁהַמְּלָאךְ גִּילָה זֹאת כְּדֵי לְסַלֵּק אֶת הַתְּרַעוּמַת מִלְּבָבָהּ עַל בְּעָלָהּ, וּבְכֵךְ יִהְיֶה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם בֵּית אֲמִיתִי!'

גל. ובכל זאת אני אנסה להסביר. וברשותך נתחיל עם שמשון הגבור:

בעיר צָרְעָה הסמוכה לבית שמש התגורר יהודי משבט דן ושמו מנוח. וכך נאמר: "וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִצָּרְעָה מִמְּשַׁפַּחַת הַדְּנִי וְשֵׁמוֹ מְנוּחַ וְאִשְׁתּוֹ עֵקֶרְהָ וְלֹא יִלְדֶה" (שופטים יג, ב).

ואמרו במדרש:⁹ 'וַיְהִי' - כל מקום שנאמרת אצל הצדיקים המילה 'וַיְהִי' בא ללמדנו שאותו צדיק שקול כשלשים ואחד צדיקים (כמו הגימטריא של המילה 'וַיְהִי').

'אִישׁ אֶחָד' - כל מקום שנאמר 'אֶחָד' גדול הוא.

'וְשֵׁמוֹ מְנוּחַ' - כשמזכירים בתנ"ך שם של צדיק כותבים 'וְשֵׁמוֹ'... ואז מזכירים את שמו הפרטי, ואילו כשמזכירים רשעים כותבים את שם הפרטי ואחר כך את המילה 'שמו', לדוגמא: "גלית שמו" (שמואל-א יז, ד), "נבל שמו" (שם כה, כה).

כי מנוח ענק שבענקים היה, וקדוש שבקדושים.

וכאשר הגיע לתקופת השידוכים זכה והתחתן עם אשה מיוחסת משבט יהודה ושמה הַצִּלְפֹּנִי, והיא

מעין החכמה

9. במדבר רבה (פרשה י - אות ה). וכל המובא בקטע זה הוא משם.

מהמלאך, ולמנוח זה היה חסר ולכן הוא התפלל, ואם כן מדוע המלאך בא שוב להצ'לפוני ולא למנוח? ומתרץ המדרש: **כדי לחבבה בעיניו! שתתחזק בלבו ההערכה והאהבה אליה, שהרי בכח צדקותה זכתה פעמיים לגילוי מלאך.**

מנוח מגיע ופונה אל המלאך: אדוני, אתה התגלית לאשתי, והדרכת אותה איך להתנהג עם הילד שיולד לנו, אבל אני חושש אולי בגלל שאשתי התרגשה היא לא קלטה טוב את דבריך, ולכן אני רוצה שתאמר לי שוב את הדברים, שנאמר: "עתה יבוא דבריך מה יהיה משפט הנער ומעשהו" (שם פסוק יב).

המלאך עונה לו: אם היית יודע באיזו אשה זכית! דע לך כל מה שהיא אמרה לך - זה מדוייק בתכלית! שנאמר: "ויאמר מלאך ה' אל מנוח מכל אשר אמרתי אל האשה תישמר" (שם פסוק יג) - וזה לשון המדרש: 'אשר אמרתי אל האשה' - **לחלוק כבוד לאשה ולחבבה בעיניו.**¹⁰

מנוח שמע את דברי ההדרכה שאמר לו המלאך, ואז אמר לו: שימחת

האשה רצה לבעלה נרגשת וסיפרה לו על המראה האלקי שזכתה לו. ומנוח בתגובה: "וי'עתר מנוח א'לה' ויאמר בי אדוני איש האלהי'ים אשר שלחת יבוא נא עוד אלינו ויורנו מה נעשה לנער היולד" (שם פסוק ח).

ואמרו במדרש: 'וי'עתר' - לשון תפילה. ולמה נמשלה תפילת צדיקים ל'עתר' - בימינו זה נקרא 'קלשון' - לומר לך מה עתר זה מהפך את התבואה בגורן ממקום למקום כך תפילתן של צדיקים מהפכין מדת הדין למדת הרחמים.

והקב"ה שמע לתפילתו של מנוח... למחרת אותו מקרה יוצאת אשתו לשדה, ובעודה שם, והנה שוב מתגלה אליה מלאך האלהי'ים, הצ'לפוני רואה אותו ורצה בזריזות לקרוא לבעלה, שנאמר: "ותמהר האשה ות'רץ ותגד לאישה ותאמר אליו הנה נראה אלי האי'ש אשר בא ביום אל'י" (שם פסוק י).

ומנוח הולך עם אשתו לפגוש את המלאך. ושואל המדרש: הרי הצ'לפוני כבר קיבלה ההדרכה מפורטת

מעין החכמה

ישנה מריבה בין בני הזוג, לכן שלח מלאך שיעשה שלום ביניהם...
רק אחרי שיש אחדות אמיתית בין בני הזוג, ישנו אולי סיכוי שיולדו להם ילדים קדושים. וידיעת ההפכים ידועה...

10. המדרש מגלה לנו **שחלק גדול משליחותו של המלאך היה להרבות אהבה בין מנוח לאשתו!** והטעם לכך, כי מכיון שעלה ברצונו יתברך שמהם יולד שמשון, והרי אי אפשר שיולד כאשר

פרשת משפטים - קדושתו של שמשון

שמשון היה נקי לגמרי מכל חמדות העולם הזה, והיה קדוש, טהור ומופשט מכל חיזו דעלמא, עד הקצה האחרון!

שמשון מצד תוקף קדושתו ופרישותו מענייני הגופניות היה כמופשט מהגוף לגמרי, והיה בעל מדרגות מופלאות, נשגבות ונדירות.

ובנוסף לכל מעלותיו זכה שהיה כח בידו להעלות ולרומם את כל הנפשות האבודות - גם נפשות שהיו שבויות בידי הרוע שנים ודורות, כבויות וגוססות - הוא ידע לגחון אליהם, להרימם מאשפתות, לנקותם ולצחצחם, ולהחזיר אותם חזרה למקומם האמיתי, אל ה' האלקים!¹¹

אותי והחיית את נפשי, ואני רוצה להזמין אותך לארוחת צהרים, אשחט לך גדי עיזים משובח...

והמלאך ענה לו: "אם תעצרני לא אוכל בלחמך ואם תעשה עולה לה' תעלגה" (שם פסוק זז)...

ומנוח לקח את גדי העיזים, שחט אותו וערך אותו על הצור, והמלאך הוציא אש מהצור, ואז... "ויהי בעלות הלהב מעל המזבח השמימה ויעל מלאך ה' בלהב המזבח... ולא יסף עוד מלאך ה' להראה אל מנוח ואל אשתו אז ידע מנוח כי מלאך ה' הוא" (שם פסוקים כ-כא).

"ותלד" האִשָּׁה בן ותקרא את־שִׁמְשון שִׁמְשון וַיְגַדֵּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ ה' (שם פסוק כד)...

מעין החכמה

לתקן הכל, שיבולע הרע מן העולם על ידו לגמרי.

והיינו שיבורר קדושת ישראל והבדלתן מן העמים, אפילו משתקע למקום שמשתקע, אי אפשר שידח לגמרי חס ושלום.

וזהו קדושת שבט דן, המאסף לכל המחנות, ומחזיר כל האבידות והאובדים והנידחים למקורן, ואף על פי שהוא הירוד שבשבטים והיה הענן פולטן (רבי תנחומא, פרשת כי תצא - אות ז) כאילו הם חוץ למחנה ישראל, ושאינ להם אחיזה גם באור המקיף שהוא מקיף לכל הכנסת ישראל, והיינו לפי שבהם היה מושרש גם כן ענין ההסרה מאחר ה' יתברך, וכמו שאמרו ז"ל (שוחר טוב,

11. כתב הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זיע"א (ליקוטי מאמרים, ענין שמשון - אותיות עא-עב), וז"ל:

וזה היה גם כן ענין שמשון המיוחד בגבורה היותר עצומה שבכל הנפשות מישראל, ובוודאי הכתוב לא ישבחו אלא בגבורה האמיתית שהיא כבישת היצר, שהיה בו בתולדה ובשרשו, דעל כן היה נזיר אלקים מן הבטן.

וגידול השערות בקדושה כנזיר דנקרא 'קדוש' הוא המורה התגברות הגבורות הקדושות על שונאי ישראל, והוא מזרע דן שנקרא גם כן 'גור אריה', שיש בו גם כן כח הגבורה בעצם... ועל כן חשב גם הוא

ויהי היום, ערכו הפלשתים מסיבת הוללות בבנין, "ויהי כְּטוֹב לָפֶם וַיֹּאמְרוּ קְרָאוּ לְשִׁמְשׁוֹן וְיִשְׁחַק לָנוּ וַיִּקְרָאוּ לְשִׁמְשׁוֹן מִבֵּית הָאֲסוּרִים וַיִּצְחַק לַפְּנֵיהֶם וַיַּעֲמִידוּ אוֹתוֹ בֵּין הָעַמּוּדִים" (שם טז, כה).

אך, בסופו של דבר, כעבור עשרים שנה הצליחו הפלשתים להתגבר עליו,¹² והם שבו אותו, עָזְרוּ אֶת עֵינָיו וְאָסְרוּ אוֹתוֹ בְּבֵית הַסּוּהָר.

מעין החכמה

אשר המית במותו מאשר המית בחייו, דגרם בזה ניצוח הרע עוד יותר, ובזה התברר דבר זה יותר, דנפש מישראל אפילו ישתקע במעמקי הקליפות הכל הוא לרע להם, ואפילו מי שאינו יכול לתקן בחייו כלל כי הגיע לגדר חילול ה'! דצריך על כל פנים למיתה הממרקת (יומא פז), **סוף הכל במותו יקח הכל, ויאבדו הם וכל אשר להם! ונפשו דקדושה תצא ממאסרה ותשוב לאחוזתה ולמקור חוצבה.**

אלא שמששון חשב לתקן זה בחייו, דאם זכו 'אחישנה', אף על פי שלא הגיע הקץ עדיין, כי נפיש זכותיה, ובגבורתו העצומה יכבוש השאור שבעיסה לגמרי, וממילא יבוטלו גם כן שעבוד כל הגלויות דהא בהא תליא... עיייש באורך.

ובמאמר מוסגר שמענו מאבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברגיל זיע"א, שמששון, לאחר פטירתו, בא שוב לעולם, והוא היה המקובל האלקי רבי שמשון מאסטרופולי הי"ד.

ולאחר זמן מצאנו שכתב כן מפורש בספרו, וזה לשון קדשו בהקדמה שכתב לספרו דן ידן (פירוש על ספר קרניים): 'קראתי שם החיבור הזה 'דן ידן' משני טעמים, חדא, משום ששמי מרומז בו **הקטן שמשון שבה מזון**... ושאר דברים סתומים ביארתי בספרי הגדול הנקרא 'מחנה דן' על הזוהר בספר **בן מנוח** שחיברתי'...

12. שנאמר: "וַיִּשְׁפֹּט אֶת-יִשְׂרָאֵל בְּיָמָיו פְּלִשְׁתִּים עֶשְׂרִים שָׁנָה" (שופטים טו, כ).

מוזמר קא - אות ב) על פסוק: "פן יש בכם משפחה או שבט וגו'" (דברים כט, יז) - זה שבט דן, שהם התחילו בפסל מיכה, ואיתא בתנא דבי אליהו (פרק כה) מיכה בעט ב'אנכי' שהוא שורש היהדות... והבועט באמונה נראה כיוצא מכלל הכנסת ישראל וכאילו אינו מזרע ישראל.

אבל זהו רק למראית העין בעולם הזה, שהוא עלמא דשיקרא, שאין האמת ניכרת, אבל ה' יתברך שומר אמת לעולם דלא ידח מהם נידח.

ולפי שמקום היציאה לחוץ היא מצד היושר, שבמקום הירוד וסוף הקומה יש אחיזה לחיצונים, ועמלק הוא שהלך והוציאן מחוץ לענן, כמו שאמרו ז"ל (תנחומא שם), והוא ענין 'רגליה יורדות מוות' הידוע, שכל האחיזה הוא בסוף, בתחתית כל דרגין - מקום הרגלין.

ושמשון דאמו משבט יהודה, שחיברו למקום הראש ונעשה בסוד עיגולין, חשב גלות אור העיגולין, דאין בעיגול רגלין ומקום יציאה לחוץ ואחיזה לחיצונים כלל. כי כמו שמצד שליטת אדם הבליעל יש שם כח ההסרה מיהדות לגמרי, כך זה לעומת זה בקדושה שם כח ההכנסה לקדושה לגמרי אפילו מקומות היותר ירודים, כשיתגבר כח האדם דקדושה דבורר שהכל בקדושה וכל שליטת האדם דבליעל היה לרע לו.

וזה כל כח שמשון, דאפילו בעת כשלונו וכשתפסוהו פלשתים עד שגרמו מיתתו, רבו

פרשת משפטים - מי נתן לו את הכח?

הקב"ה קיבל את תפילתו, ושמשון קיבל בחזרה את כחו, "ויילפת שמשון את-שני עמודי התוף אשר הבית נכון עליהם ויסמוך עליהם אחד בימינו ואחד בשמאלו... ויט בכח ויפל הבית על הסרנים ועל כל-העם אשר בו, והיו המתים אשר המית במותו רבים מאשר המית בתיור" (שם פסוקים כט-ל)...

'איזה קדוש' - מלמל מר ביקורת לעצמו. 'אך מה קשור הסיפור הזה לנושא שאנו מדברים עליו'...
'חכה' - אמרתי - 'עוד לא גמרת'...

'ויאמר שמשון אל-הנער המחזיק בידו הניחה אותי והמישני את-העמדים אשר הבית נכון עליהם ואשען עליהם" (שם פסוק כו).

'והבית מלא האנשים והנשים ושמיה כל סרני פלשתים ועל הגג כשלת אלפים איש ואשה הראים בשחוק שמשון" (שם פסוק זז).

'ויקרא שמשון אלהי ויאמר ה' אלהי"ם זכרני נא וחזקני נא אך הפעם הנה האלהי"ם ואנקה נקם אחת משתי עיני מפלשתים" (שם פסוק כח)...

מי נתן לו את הכח?

א. שעשרים שנה הוא שפט את ישראל ביושר ולא לקח שוחד מאף אחד.
ב. מעולם הוא לא הנהה משום אדם. שום הנאה! ואפילו הנאה קטנה ביותר כגון להחזיק לו את המקל לשנייה אחת...

והנה הדברים הללו שהוא בחר לומר לזכותו מעוררים תמיהה. הרי שמשון הצדיק זכה כל ימי חייו לעבוד את בוראו במדרגות גבוהות ונשגבות,¹³ עד כדי כך שאמרו עליו בגמרא הקדושה (שם): 'אמר רבי יוחנן, שמשון על שמו של

כאמור, שמשון התפלל לה' שיזכור אותו ויחזיר לו את הכח. ובגמרא הקדושה (סוטה י). שאלו, איזה דבר ביקש שמשון שה' יזכור לו? והשיבו כך:

אמר רב, אמר שמשון לפני הקדוש ברוך הוא: 'דבוננו של עולם! זכור לי עשרים שנה ששפטתי את ישראל, ולא אמרתי לאחד מהם, העבר לי מקל ממקום למקום!'

שמשון הזכיר בדבריו לה' שני דברים טובים שעשה:

מעין החכמה

עד ספר שופטים לא מוזכר על שום אדם שזכה ל'רוח הוי"ה'. כתוב רוח אלהי"ם אבל לא רוח הוי"ה.

13. כתב הגאון המקובל הרב יצחק גינבורג שליט"א (שיעורים והתוודעויות - תשע"ג, חלק ב עמוד רפז), וזתו"ד:

הקדוש ברוך הוא מגין על כל העולם כולו, אף שמשון מגין בדורו על ישראל!¹⁴

הקדוש ברוך הוא נקרא, שנאמר: "כי שָׁמַשׁ וּמָגֵן ה' אֱלֹהֵינוּ" (תהלים פד, יב)... מה

מעין החכמה

הַעֲבֹתִים אֲשֶׁר עַל זְרוּעוֹתַי כַּפְּשֵׁתִים אֲשֶׁר בְּעָרֵי בָאֵשׁ וַיִּמְסוּ אֲסוּרָיו מֵעַל יָדָיו" (שם טו, ד)...

הראשון שכתוב עליו שזכה לרוח הוי"ה היה עתניאל בן קנו. השני הוא השופט גדעון. השלישי השופט יפתח. הרביעי שמשון הגבור.

14. והוא עמד מול עיניו של יעקב בשעת פטירתו. ונרחיב:

וכל הארבעה הללו נמצאים בספר שופטים.

בפרשת ויחי (שבחומש בראשית) מובאים הברכות שבירך יעקב אבינו את בניו. והנה, בנוסף לברכה והשפע העצום שהשפיע יעקב לבניו בברכותיו, בכל ברכה וברכה שבירך יעקב אבינו גנוזים רמזים עצומים על כל אשר יארע עם כל שבט ושבט לדורי דורות עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו, אמן.

החמישי הוא שאול. הששי הוא דוד המלך. השביעי הוא יחזקאל. השמיני הוא מיכה. התשיעי הוא יחזיאל, וכמו שנאמר: "וַיַּחְזִיאֵל בְּרִזְכַּרְיָהוּ בְּרִבְבֵינָה בְּרִיעִיאֵל בְּרִמְתַּנְיָה הַלֵּוִי מִן בְּנֵי אֶסָף הַיְתֵה עֲלֵיו רוּחַ הַוי"ה בְּתוֹךְ הַקְּהָל" (דברי הימים ב, יד).

וכאשר הגיע יעקב אבינו לבנו דן, בירך אותו כך: "יְהִי דָן, נָחֵשׁ - יֵלֵךְ דָּרָךְ, שְׁפִיפֹן - יֵלֵךְ אֲרָח, הַנְּשֵׂף עֲקֵבֶי סוּס, וַיִּפֹּל רֶכְבּוֹ אַחֹר. לִישׁוּעָתֶךָ קִוִּיתִי ה'" (בראשית מט, יז).

והעשירי יהיה מלך המשיח, וכמו שנאמר: "וַיִּנְחָה עֲלָיו רוּחַ הַוי"ה רוּחַ חֲכָמָה וּבִינָה רוּחַ עֲזָה וּגְבוּרָה רוּחַ דַּעַת וְיִרְאַת ה'" (ישעיה יא, ה).

יעקב אבינו גילה לבנו דן שזרעו יהיה מעורב בכמה וכמה מלחמות מכריעות במהלך ההיסטוריה... ומעתה הוא מתפלל עליהם שיצליחו במלחמתם.

אם כן, יוצא שיש עשרה צדיקים בתנ"ך - מספר חשוב ומושלם - שכתוב עליהם רוח הוי"ה.

וכך גילו לנו בספר הזוהר הקדוש (בלק דף קצד ע"ב):

ולמרות שישנם עשרה צדיקים שזכו לכך, שמשון היה הגבוה ביותר מביניהם! ולכן, הוא היחיד, שמוזכר בו רוח הוי"ה ארבע פעמים! ואלו הן:

נחש יֵלֵךְ דָּרָךְ - זו התפילה שהתפלל יעקב אבינו על שמשון הגבור.

ותחל רוּחַ הַוי"ה לַפְּעֻמוֹ בְּמַחְנֶה דָן בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֵׁתָאֵל" (שופטים יג, כה)...

שפיפון יֵלֵךְ אֲרָח - זו התפילה שהתפלל על צליה (והרחבנו בזה במסילות אל הנפש תשע"ט - פרשת מטות).

ותצלח עֲלָיו רוּחַ הַוי"ה וַיִּשְׁפְּעֵהוּ כְּשֵׁסַע הַגְּדִי וּמֵאוּמָה אֵין בְּדָו" (שם יד, ו)...

הנשף עֲקֵבֶי סוּס - זו התפילה שהתפלל על עירא חברו של דוד המלך.

ותצלח עֲלָיו רוּחַ הַוי"ה וַיִּרְדּ אֲשַׁקְלוֹן וַיִּדּ מְהֵם שְׁלֹשִׁים אִישׁ" (שם פסוק יט)...

הוא בָּא עַד לְחֵי וּפְלִשְׁתִּים הָרִיעוּ לְקִרְאָתוֹ וַתִּצְלַח עֲלָיו רוּחַ הַוי"ה וַתְּהַיִּינָה

להתמקד במעלות שנראים, לכאורה, כשוליים לעוצם מדרגותיו?
'אתה מבין את השאלה? - שאלתי.
ומר ביקורת נענע ראשו באָלם (בשתיקה)...

ואם כן מדוע עתה כשהוא נמצא בצרה, הוא מתעלם מכל מעלותיו הנוראות ומכל פעליו הנשגבים (כמבואר באריכות בספרי פנימיות התורה) ובוחר

דובר אמת בלבבו

ונרחיב יותר:

התאמת הלב עם המעשים, מדרגות רבות יש בה. כי אין התאמה מספיקה אם תצורף המחשבה למעשה, או ההכרה וההבנה למעשה, או אפילו הרגשת הלב למעשה, **אלא צריך שיתאים הרצון למעשה!**

ולא מקצת רצון אלא כולו.

אי אפשר לקרוא את מעשיו הטובים של האדם בשם אמת אלא בשעה שכל כחות נפשו, כל מדות ונטיות הלב, כל חכמה ודעת שבו, כולם יתאימו עם הדבר שעושה.

חסרון כל דהו ברצון הלב, ישר או בעקיפין, חסרון הוא באמת!

אמת זו היקף גדול יש בה, כי מקיפה היא את כל מעשי האדם ומחשבותיו,

ולפני שנשיב, נקדים:

השנה, שנת תרח"צ (1937 למניינם), וחניכי ישיבת 'כנסת ישראל' - סלבודקא, התאספו יחד בעיר סלבודקא שבליטא לאסיפת חיזוק.

על מדרגות ההיכל עמד הגה"ק רבי אברהם גראדזינסקי זיע"א והעביר את שלהבת אור התורה לדורות הבאים. וכך הוא אמר:¹⁵

רגילים אנו לבאר את מדת השקר כשינוי מן האמת, אם זה בדיבור או במעשה. אך עלינו לדעת שההגדרה הזו מתאימה רק לחיצוניות האדם, והיא לא אמיתיות הענין!

אמת ושקר - הוא בפנימיות האדם!

אם פנימיות הלב מתאים למעשה שהוא עושה הרי זו אמת, ואם לאו הרי זה שקר.

מעין החכמה

עיניו, וסופו לומר: "צִכְרָנִי נָא וְחִזְקֵנִי נָא אֲדָּה־פַעַם" (שופטים טז, כח).

15. והובאו דבריו בקובץ כנסת ישראל - ניסן שנת תרח"צ (עמוד כג).

וַיִּפֹּל רַבְּבוּ אַחֲרָי - זו התפילה שהתפלל על שְׁרָה שעתיד לבוא עם משיח בן יוסף.

ועל הפסוק: 'לִישׁוּעָתְךָ קוֹיָתִי ה', פירש רש"י: נתנבא שינקרו פלשתים את

הלב ומצפוניו, כן עומק האמת הזו וכמעט שאי אפשר לעמוד על סוף תכליתה.¹⁶

וחכמינו הקדושים הגדירו אמת זו בלשונם הזכה: 'תוכו כברו!'

דיבורו וכל תנועותיו, אין לך נדגוד יד ורגל שלא יהא בו אמת ושקר כפי התאמת התנועה עם מגמת הלב וחפצו.

אמת זו עמוקה היא עד מאוד, כעומק לב האדם ומחבואיו, מסתרי

מעין החכמה

ספלוני קפה ועוגות פרוסות. מפעם לפעם פרשו בחורים מותשים, משולהבים ומזיעים, ממעגלי הרוקדים ופנו אל השולחן, ללגום ולנגוס ולהשיב נפשם בטרם ישובו לריקודים ולשירה.

'מי יודע' - אמר הסבא מסלבדקא - 'אולי כל ההתלהבות הרבה היא רק כדי להגיע להתשה שתצדיק את ההפוגה, ותזכה בלגימות הקפה והנגיסה בעוגה!...

ראש הישיבה נדהם. האם אזניו לא הטעוהו. אביהם אוהבם של בני הישיבה, חושד בבני התורה שרוקדים ומפזזים לכבודה, שאין מעייניהם אלא בכיבוד שבהפסקה הקלה?!...

בכבוד ובמורא פנה לסבא ואמר: 'רבי! גם למוסר יש גבול! ופה, נחצה!...

הסבא הנערץ אחז בידו בלא אומר, פנה עמו לארון הספרים. הוציא כרך כבד והניחו על הסטנדר, פתחו והצביע על שורה בגמרא.

ראש הישיבה הביט, והחזיר.

מסופר שם (מועד קטן כ. כ.), על מר עוקבא - גדול הדור. ששימש אב בית דין, נשיא וראש הגולה. וזכה שפניו היו מאירות כפני משה רבינו.

יום אחד נפטר גיסו, אחי אשתו.

16. סיפר הגאון הרב שלום מאיר ולך שליט"א (מעין האמונה, חלק ג - עמוד רכו), וז"ל:

שמחת תורה בישיבת חברון בעיר האבות. מאות הבחורים שעזבו בתי הוריהם בפולין ובליטא ועלו ארצה להשקיע עצמם בעולמה של תורה, תחמו עצמם בארבע אמות של הלכה כדיבוק חברים ובפלפול התלמידים, והניחו לרגשותיהם לפרוץ חוצה בחגה של תורה, בשמחתה.

רקדו בהקפות עד כלות הכחות, פיזו במעגלים ושרו בהתלהבות. מה נהדר ומפעים היה המחזה. ראש הישיבה, הגאון רבי משה מרדכי אפשטיין זיע"א עמד מן הצד וסקר את תלמידיו האהובים הששים ושמונים בשמחת התורה, כי היא להם עוז ואורה.

לפתע נדרך: מייסד הישיבה הקדושה, אביהם הרוחני הנערץ של מאות התלמידים, הסבא מסלבדקא שהיה לעת זקנותו המופלגת, טרח ועלה להיכל הישיבה. הגיע, ועמד לצד ראש הישיבה. בא לשאוב נחת.

ובכן, מה כבודו אומר? - נשאל על ידי ראש הישיבה.

התשובה כמעט ולא נשמעה ברעם השירה האדירה. בצד עמד שולחן, ועליו

תוכו כברו הגדרתה שאין חילוק בין פנימיות האדם לחיצוניותו!¹⁷
'כעת אתה מבין - פניתי למר ביקורת ושאלתי - 'אמת היא המדרגה

מעין החכמה

ליהושע, ויהושע לזקנים, וזקנים לנביאים, ונביאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה!

וצריך להבין מדוע הם קיבלו את התואר 'אנשי כנסת הגדולה'!

וביאר רבי יהושע בן לוי (והובאו דבריו ביומא ס"ט) **שהחזירו עטרה ליושנה!** שהחזירו את שבחיו יתברך לפיות הצדיקים. שבמהלך הדורות הלכו ונעלמו חלק מן השבחים (מפי הצדיקים), וכפי שמבאר והולך:

אתא משה אמר - בתחילה בא משה ואמר: "כי ה' אֱלֹהֵי־יְיָ הוא אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וְאֲדֹנֵי הָאֲדֹנִים הָאֵל הַגָּדֹל הַגָּבֹר וְהַנּוֹרָא אֲשֶׁר לֹא יֵשֵׁא פָנִים וְלֹא יִקַּח שַׁחַד" (דברים י, יז).

אתא ירמיה ואמר, נכרים מקרקרין בהיכלו איה נוראותיו! לא אמר נורא! וכך הוא אמר: "עֲשֵׂה חֶסֶד לְאֱלֹפִים וּמְשִׁלֵּם עֹון אָבוֹת אֶל־חֵיק בְּנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם הָאֵל הַגָּדֹל הַגָּבֹר ה' צְבָאוֹת שְׁמוֹ" (ירמיה לב, יח).

אתא דניאל אמר, נכרים משתעבדים בבניו איה גבורותיו! לא אמר גבור!

אתו אינהו - באו אנשי כנסת הגדולה - ואמרו אדרבה זו היא גבורותיו... ואלו הן נוראותיו...

שלמרות השנאה העצומה ששונאים אומות העולם את עם ישראל, בכל זאת עם ישראל ממשיכים להתקיים. ולמרות כעסו על רשעותם של אומות העולם, בכל זאת הקב"ה נוהג עמם, עדיין, בארך אפים...

חמיו וחמותו, אשתו וגיסיו, ישבו שבעה.

לכבוד אשתו, חשב לנהוג באבילות. לאות הזדהות, נשיאה בעול. מצד הדין פטור הוא, אינו חייב. אבל 'אשתו כגופו'. היא מתאבלת, יתאבל עמה! אין זו רק אי הנוחות, הישיבה לקרקע. זה איסור לימוד התורה, שמחת חיו וכל עולמו!

אמר לו רב הונא: 'צודנייתא בעית למיכל'.

'צודנייתא', לשון צידה ומזון (סעודת אבלים). לאבלים היו מגישים כעך מיוחד בסעודת ההבראה.

ורב הונא אמר למר עוקבא: 'פעם אכלת צודנייתא והטעם נשאר. והחלטת לנהוג שבעת ימי אבילות, ולהימנע שבעה ימים מלימוד, רק כדי לטעום אותו שוב...

לחשוד בכך את מר עוקבא, הנשיא, אב בית הדין?!

ודאי שלא. על אשתו חשב, ועל חמיו וחמותו וגיסיו. ובאמת הצטער והתאבל על פטירת הגיס. אבל יחד עם זאת, בתת הכרה, מעבר לסף המודע, ריחף ניחוח הכעך. אור חושך בכפיפה אחת...

17. וכאן אפשר להרחיב הרבה מאוד, אך בוודאי אי אפשר, ולכן נביא דוגמא אחת לכך:

בתחילת מסכת אבות (פ"א מ"א) מובא סדר מסירת התורה מדור לדור, וכך הובא שם: 'משה קיבל תורה מסיני, ומסרה

ומכיון שלבך רחוק מכל מדרגה אמתית, המנגינה שיוצאת מפיד בשעת תוכחה, מעבירה חלחלה וסלידה בלב השומעים, ולכן הם מוכיחים אותך למה אתה מוכיח אותם...
והנה בוודאי - המשכתי ואמרת - ישנן אין סוף מדרגות בענין זיכוך הלב, וכאיש גבורתו.

ושמשון הצדיק זכה לנקודת האמת בשלימות שאין שלימות אחריה;¹⁸ ולכן כשהיה בעת צרה בחר להזכיר את המעלה הכי נשגבה שלו - מדת האמת!

המאירה בלב, ואם אתה מסוגל לדבר בבית הכנסת, סימן שאין מדרגת 'קדושת בית הכנסת' מאירה בלבך, וממילא כשאתה מוכיח הרי אתה משקר.

ולא רק זאת, אלא כל פעם שאתה מוכיח מישהו, ואין אותה מדרגה מאירה בלבך הרי אתה נכשל בשקר!

וכבר גילו לנו חכמינו הקדושים שהמילים של האדם הם נולדים מן השכל, אך המנגינה של המילים, המנגינה שבה נאמרים המילים, הם נולדים מהאמת המאירה בלב.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

העולם, ולא מצא דבר חזק ומוצק יותר ממדת האמת. ועליה העמיד הקב"ה את כל עולמו.

א. כשבא הקב"ה לברוא את העולם, הוא **חיפש דבר שיהיה חזק ומוצק ביותר אשר עליו יוכל להעמיד את כל**

מעין החכמה

אין ענין של שקר רק בשעה שאדם מכחיש את מציאות הדבר, **אלא אפילו אם הוא מדבר כפי האמת של המציאות, אם אינה נובעת מעומק לבו ונשמתו הרי זה שקר**. ואין האמת נערכת לפי הדבר אלא לפי מי שאומר. ואפשר ששני אנשים יאמרו דבר אחד, עושים מעשה אחד, ואצל האחד הוא אמת ואצל השני הוא שקר...

18. שהתגלה דוקא בעת שדן את ישראל, וכמו שאמרו בגמרא הקדושה (סוטה י): אמר רבי יוחנן, שמשון דן את ישראל כאביהם שבשמים! שנאמר: "דן ידן עמו כאחד וגו'" (בראשית מט, טז).

ממשיכה הגמרא ושואלת: 'ורבני' - ירמיה ודניאל - 'היכי עבדי הכי ועקרי תקנתא דתקין משה? אמר ר' אלעזר, מתוך שידועין בהקב"ה שאמתית הוא לפיכך לא כזיבו בו.

אמת גדולה זו שעמד עליה משה רבינו, ראו אותה ירמיה ודניאל, שאם היו אומרים אותה היו מכזבין בו, ולא אמרוה. **כי אין הבנתם מגעת להבנת משה רבינו. ולפי שכלם הם יש שאלה בדבר - שקר הוא אצלם.** והקב"ה שונא את השקר ואוהב את האמת.

מזה רואים אנו את העומק בתורת האמת, הגדרה חדשה במהותו של השקר, כי

חייבים להיות אמיתיים וכנים זה עם זה, ולעשות כל צעד בחיים מתוך שיתוף פעולה מלא והסכמה הדדית, ואסור לאף אחד מהם להעלים דבר מה מבן זוגו.

וכל זמן שהבעל והאשה נוהגים באופן זה, יהיה ישובם נאה ומשובח והזוגיות ביניהם תפרח

ותשגשג לאורך ימים ושנים בטוב ובנעימים וגם עד זקנה ושיבה. אך כאשר מתחילים בני הזוג להעלים דברים זה מזה ולעשות מהלכים שונים מאחורי הגב, כאן מתחילה הדרך לנפילה חלילה.

ו. לאחר שבני הזוג בנו את עצמם בדרך האמת, הם צריכים להנחיל מדה זו לילדיהם היקרים ולהרגילים שלא להוציא מהפה אפילו מילה אחת של שקר. וצריך להסביר לילדים היקרים שגם אם לכאורה במקרים מסויימים אמירת האמת תהיה עשויה לגרום להם הפסד כל שהוא, בכל זאת יאמרו אך ורק את האמת, **כיון שהעיקר הוא לזכות להיות דבוק בה'**, ומוטב לומר אמת ולהפסיד אך להשאיר דבוק בה', מאשר לומר שקר ולהרויח אך להתנתק מה' לדראון עולם.

ז. **זכות זה שהאדם דבק תמיד בדרך האמת, הוא זוכה שהקב"ה משתוקק להשרות את שכנתו הקדושה בתוך ביתו, כי על ידי אמת הקב"ה חומד מלמעלה לשכון עם האדם.** וכשיזכה שהשכינה הקדושה תשרה בתוך ביתו, ממילא גם יזכה להתברך בכל מילי דמיטב הן בגשמיות והן ברוחניות, שהרי בכל מקום שהשכינה מצויה - גם ברכתו של ה' מצויה.

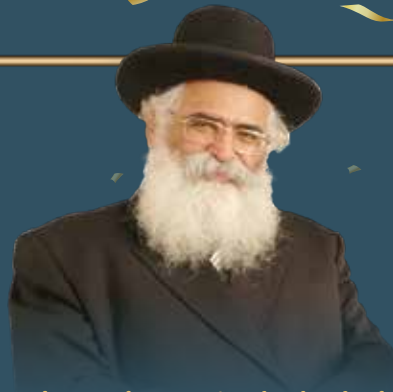
ורמז לנו זאת הבורא יתברך בכך שפתח את פרשת בריאת העולם בפסוק: 'בראשית ברא אלהי'ם', שהוא סופי תיבות 'אמת', וכן חתם את פרשת הבריאה בפסוק: 'ברא אלהי'ם לעשות', שהוא סופי תיבות 'אמת', **וכל זאת כדי ללמדנו שכל הבריאה כולה עומדת על מדת האמת.** ועל כן מדת האמת צריכה להיות נר לרגליו של האדם ולהנחות אותו בכל פרק וענין בחייו.

ב. כל אדם נתקל בימי חייו בכל מיני מצבים שאם יוציא שקר מפיו, או ידון לרשויות פרטים שקריים וכדו', יוכל להרויח הרבה כסף. **במקרים אלו וכל הדומים להם, צריך ללכת בדרך האמת,** הגם שעל ידי כן יהיה לאדם הפסד כספי גדול.

ג. רוב העולם אוהבים את דרך השקר כיון שהיא קלה ונוחה, ומניבה רווחים גדולים לפחות בתחילתה. אולם כאן בדיוק נמצא הדגש - **דרך השקר עשויה להניב רווחים גדולים אך ורק בתחילתה, אולם סופה של דרך זו מרה כלענה.**

ד. צריך לדעת, שכל מי שרגיל להוציא מפיו שקרים הרי הוא מנתק את עצמו מהקב"ה! כיון שמדתו של הקב"ה היא אמת, וכן חותמו של הקב"ה הוא 'אמת'. **ולכן רק מי שזהיר ביותר שלא להוציא מפיו אפילו מילה אחת של שקר זוכה להיות דבוק בה'**, אך מי שרגיל להוציא מפיו דברי שקר מיד מתרחק מה'.

ה. בראש ובראשונה צריכה להיות מדת אמת בין הבעל לאשתו. כל בעל ואשה

חדש! נדיר!

מגילת הרב יורם

מגילת אסתר עם באוריו של
אבינו מו"ר הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

להזמנות:
www.hameir-laarets.org.il
08-37-40-200

להפצת תורתו של אבינו מו"ר
הרב יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

קחו חלק בהפצת התורה:

08-37-40-200

השותפים יתברכו ע"י
מו"ר הרב ישראל אברג'ל שליט"א

שעזורי השבוע

מפי חר"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 18:30
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אשדוד

LIVE

רביעי - א' אדר 22/2 בשעה: 20:00
בבית הכנסת 'ישמח משה' רחוב הרב עובדיה יוסף 8

אור יהודה

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בבית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

LIVE

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

משפטים - שקלים כ"ז שבט התשפ"ג

שבת מברכין החודש

המולד: יום שני בשעה 12:40 ו-11 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יצאת שבת	הדלקת נרות	עיר
18:37	18:00	17:09	באר שבע
18:36	17:59	17:08	תל אביב
18:34	17:57	17:06	חיפה
18:42	18:04	17:12	אילת
18:40	18:02	17:12	ירושלים
		16:52	ירושלים 40 דק'

מסירות אל הרב

טפי קדשו של אטור' זיע"א

זה המתנה שהכיא לנו בעל התניא, להכין שהעמל צריך להיעשות באהבה מכל הלב ובהרבה מאור פנים, שאל"כ ההערך טוב יותר.

יש פעמים שההערך של העשיה הוא מצויין, בסוד שב ואל תעשה עדיף, וכמו שאומרת הגמרא (ביומא ע"ז ע"א) שאמר הקב"ה למלאך גבריאל אי לא עבדת - לא עבדת, אי עבדת - אמאי לא עבדת כרפקודך? אם כבר אתה עושה - תעשה טוב, תעשה את הכי טוב.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכנתיל דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופיבווקס במס' 054-26-380-26**